

Observatori dels Públics del
Patrimoni Cultural de Catalunya

Recompte dels visitants
dels museus i equipaments
patrimonials de Catalunya

INDICADORS 2016

*Museu de la Ciència i de la Tècnica de
Catalunya*

Sumari

1.	Introducció	1
1.1.1.	Cens	1
1.1.2.	Glossari	2
1.1.3.	Desagregació de les dades	3
1.1.4.	Secret estadístic i retorn als equipaments patrimonials.....	5
2.	Indicadors de resultats (1 a 25)	6
	Indicador 26. Nivell de gratuïtat.....	11
	Indicador 27. Visitants escolars respecte a visitants totals.....	13
	Indicador 28. Servei a les escoles	15
	Indicador 29. Servei a les famílies.....	17
	Indicador 30. Taxa de visitants virtuals.....	19
3.	Indicadors de rendibilitat.....	21
	Indicador 31. Visitants diaris	21
	Indicador 32. Usos totals diaris.....	23
	Indicador 33. Usos expositius diaris.....	25
	Indicador 34. Usos totals per visitant.....	27
	Indicador 35. Usos expositius per visitant	29
4.	Crèdits	31

1. Introducció

L'Observatori de Públics del Patrimoni Cultural de Catalunya ([OPPCC](#)) té per objectiu donar servei als museus i centres patrimonials, així com a les administracions i titulars en la planificació, programació i avaluació de la seva relació amb els públics.

Per aconseguir aquest objectiu, un dels programes de l'OPPCC és proporcionar estadístiques i informes elaborades a partir de les dades quantitatives que prèviament els equipaments patrimonials han facilitat.

El 2015 l'OPPCC va elaborar un model de recompte de visitants¹ que permetés mesurar d'una manera homogènia les dades de freqüentació dels equipaments patrimonials de Catalunya. La característica angular del model és l'adopció d'un glossari de termes (visitant, ús, exposició temporal, etc.) comú per a tots els equipaments.

El model de recompte s'adreça no només als museus, sinó a tots els equipaments patrimonials del país: museus registrats, col·leccions², monuments i centres d'interpretació.

El present document constitueix l'informe que l'OPPCC publica anualment amb els resultats relatius a 2016 dels centres patrimonials que han respost a la petició de dades sobre freqüentació. L'OPPCC vol agrair a aquests equipaments el seu esforç i la seva col·laboració per fer possible aquest projecte³.

L'OPPCC també agraeix a l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya el seu assessorament en temes relacionats amb mapes i cartografia.

1.1. METODOLOGIA

Durant el 1r semestre de 2017, l'OPPCC ha contactat amb els equipaments patrimonials de Catalunya, demanant-los les dades de freqüentació de públics de l'any 2016.

1.1.1. Cens

El cens d'equipaments patrimonials a Catalunya el 2016 és de 790:

- ✓ 113 museus registrats.

¹ [Model de recompte dels visitants dels museus i equipaments patrimonials a Catalunya](#), Observatori dels Públics del Patrimoni Cultural de Catalunya, 2016.

² La diferència entre museus registrats i col·leccions és de caràcter administratiu i depèn de la classificació utilitzada pel Departament de Cultura segons la Llei 17/1990, de 2 de novembre, de museus.

³ L'annex 7.5. presenta la relació dels equipaments que han participat.

- ✓ 115 extensions de museus.
- ✓ 389 col·leccions.
- ✓ 91 monuments.
- ✓ 82 centres d'interpretació.

Les taules de l'informe presenten un total de 117 museus registrats. La diferència amb la xifra oficial del cens (113) correspon a les següents situacions:

- El *Museu Romàntic Can Llopis* va estar tancat durant el 2016.
- El *Museu del Cau Ferrat* i el *Museu Maricel* que s'han tractat conjuntament pel fet de compartir entrada.
- El *Museu de l'Institut Botànic de Barcelona* va enviar les dades agregades amb el *Jardí Botànic de Barcelona* (extensió del *Museu de Ciències Naturals de Barcelona*).
- A més, s'han considerat com a equipaments individuals les següents extensions, degut a la seva dispersió territorial: les 4 subseus del *Museu d'Arqueologia de Catalunya* (*Empúries, Girona, Olèrdola i Ullastret*) i 3 extensions pertanyents al *Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya* (la *Farga Palau*, el *Museu del Cement Asland* i el *Museu de la Colònia Sedó*).

1.1.2. Glossari

S'ha utilitzat un qüestionari⁴ on reportar les dades de visitants segons diversos conceptes i categories que el propi OPPCC va establir prèviament, recollits en un glossari⁵.

El present document recull un conjunt de 35 indicadors relatius als visitants que van rebre els centres patrimonials de Catalunya, elaborats a partir de dos conceptes bàsics:

- **Visitant⁶:** persona física que accedeix al recinte de l'equipament per fer ús de la seva oferta de serveis, ja siguin exposicions (tant les de producció pròpia com aliena), activitats pròpies (organitzades per l'equipament) o serveis museístics (biblioteca, arxiu, fons, etc.).
- **Usos:** cadascuna de les utilitzacions dutes a terme pels visitants durant la seva estada a l'equipament, ja sigui la visita a una o més exposicions, l'assistència a activitats culturals o bé l'ús d'algun servei museístic (biblioteca, assessorament, etc.). Cada visitant pot fer un o més usos durant la seva estada a l'equipament. Cada visitant es compta una sola

⁴ Annex 7.3.

⁵ Annex 7.2.

⁶ Una diferència significativa de l'informe 2016 respecte de l'informe 2015 és que al concepte bàsic de visitants s'hi ha afegit aquelles persones que fan ús dels serveis museístics.

vegada independentment del nombre d'usos que faci de l'oferta museística.

- Persones al voltant del patrimoni: visitants (persona física que accedeix al recinte de l'equipament per fer ús de la seva oferta de serveis, ja siguin exposicions –tant les de producció pròpia com aliena–, activitats pròpies –organitzades per l'equipament– o serveis museístics –biblioteca, arxiu, fons, etc.–) més visitants a l'edifici (persones que acudeixen al recinte museístic i no visiten exposicions, ni assisteixen a activitats pròpies de l'equipament, ni fan ús de cap servei museístic. Inclou tant els que visiten el recinte de l'equipament pel seu valor arquitectònic sense fer-ne cap altre ús, com els que vénen per una finalitat no museística –botiga, cafeteria, lavabos...–, així com els que assisteixen a activitats alienes, és a dir, activitats organitzades per entitats no vinculades al centre) més visitants a activitats fora de l'equipament (persones que assisteixen a activitats puntuals organitzades pel centre que succeeixen en el marc d'una celebració, fira, trobada o similar i no tenen inscripcions ni recomptes precisos. Es realitzen fora de l'equipament patrimonial i no formen part de l'activitat habitual del centre).

1.1.3. Desagregació de les dades

S'han elaborat 35 indicadors que inclouen els agregats de tots els centres patrimonials així com 5 desagregacions a partir de les següents variables:

- Tipologia d'equipament:
 - Museus.
 - Col·leccions.
 - Monuments.
 - Centres d'interpretació.
- Àmbit territorial⁷:
Àrees territorials corresponents a la distribució de les Xarxes de Museus del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya. Cada àrea inclou les comarques següents:
 - Barcelona ciutat.
 - Regió Metropolitana: Baix Llobregat, Barcelonès (menys Barcelona ciutat), Maresme, Vallès Occidental, Vallès Oriental.
 - Penedès i Catalunya Central: Anoia, Alt Penedès, Bages, Berguedà, Garraf, Moianès, Osona.
 - Comarques de Girona: Alt Empordà, Baix Empordà, Cerdanya, Garrotxa, Gironès, Pla de l'Estany, Ripollès, Selva.

⁷ Una novetat de l'informe 2016 respecte de l'informe 2015 és la desagregació de la ciutat de Barcelona de la resta de la Regió Metropolitana. Aquesta decisió s'ha adoptat pel pes destacat dels resultats de la ciutat de Barcelona i permet analitzar separatament els dos territoris.

- Terres de Lleida i Aran: Alta Ribagorça, Alt Urgell, Garrigues, Noguera, Pallars Jussà, Pallars Sobirà, Pla d'Urgell, Segarra, Segrià, Solsonès, Urgell, Vall d'Aran.
 - Camp de Tarragona i Terres de l'Ebre: Alt Camp, Baix Camp, Baix Ebre, Baix Penedès, Conca de Barberà, Montsià, Priorat, Ribera d'Ebre, Tarragonès, Terra Alta.
- Tram de visitants:
Els equipaments patrimonials s'han distribuït en 6 categories segons el nombre de visitants rebuts el 2016:
- Fins a 10.000 visitants
 - 10.001 – 25.000
 - 25.001 – 50.000
 - 50.001 – 100.000
 - 100.001 – 250.000
 - Més de 250.000
- Temàtica⁸:
Tot i que molts equipaments podrien ser categoritzats en més d'una temàtica, per aconseguir uns resultats estadístics més clars i entenedors s'ha optat per adscriure cada equipament a una única categoria, segons la tipologia següent:
- Art: equipament dedicat principalment a la història de l'art, la creació artística i/o les arts decoratives. En aquesta categoria també s'inclouen esglésies, catedrals i monestirs.
 - Ciència i tècnica: equipament dedicat principalment a les ciències, la història de la ciència i/o la tècnica, la indústria i la industrialització.
 - Etnografia / Antropologia / Societat: equipament dedicat principalment al mode de vida de les persones i les societats tant del passat com del present.
 - Història / Arqueologia: equipament dedicat principalment als processos i canvis històrics i/o l'arqueologia. En aquesta categoria també s'inclouen els jaciments arqueològics, castells i palaus.
 - Monogràfic: equipament dedicat principalment a una temàtica concreta (moto, xocolata, etc.) o una casa-museu.
 - Pluridisciplinari local: equipament dedicat a temàtiques diverses que graviten al voltant d'un territori municipal o comarcal. Si un museu gestiona diverses extensions de temàtica diferent s'inclou en aquesta categoria.

⁸ Cada equipament ha escollit la categoria on assignar-se. Aquest fet suposa un canvi respecte l'informe de 2015 en que va ser l'OPPCC qui va assignar una categoria temàtica als equipaments. La majoria de museus tenen col·leccions molt diverses. Tanmateix s'ha optat per una única categoria en aquesta classificació per simplificar l'anàlisi estadística

- Titularitat:
Els equipaments patrimonials s'han distribuït en 2 categories⁹:
 - Públics.
 - Privats.

1.1.4. Secret estadístic i retorn als equipaments patrimonials

L'OPPCC no fa públiques ni distribueix les dades individuals dels centres patrimonials.

L'OPPCC retorna a cada centre patrimonial que aporta les seves dades un informe individualitzat amb els seus indicadors així com la comparativa amb els indicadors agregats dels altres equipaments patrimonials segons les variables de classificació esmentades.

Nota metodològica:

Els càlculs dels indicadors de 2016 han experimentat alguns canvis respecte el 2015:

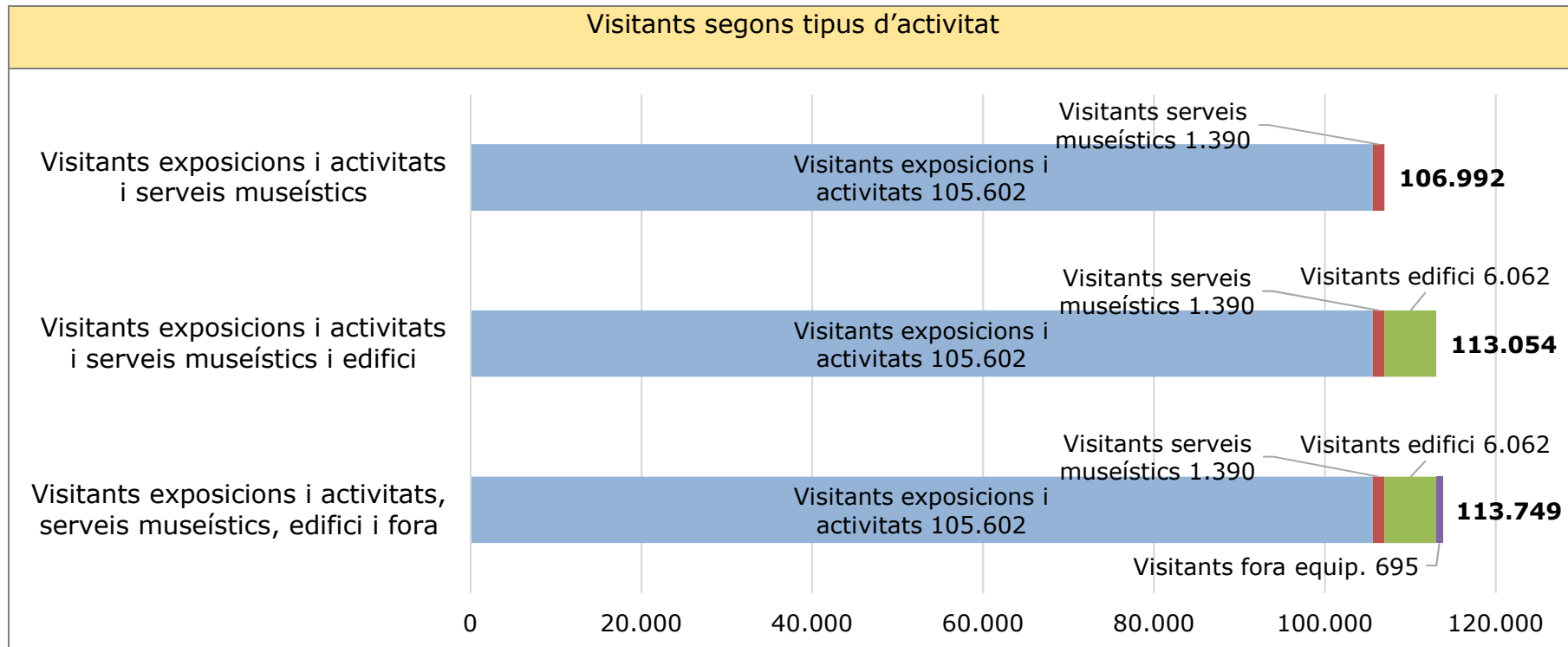
- Els indicadors "nivell de gratuïtat", "visitants escolars respecte visitants totals", "taxa de visitants virtuals", "usos totals per visitant" i "usos expositius per visitant" es calculen establint com a divisor el nombre de "visitants a les exposicions i/o activitats" + "visitants als serveis museístics" (en l'informe de 2015 només es van tenir en compte els primers).

⁹ Tot i que 7 equipaments es considerin en un altre tipus de titularitat, el fet de comptar amb un finançament eminentment públic ha fet que en aquest informe es considerin com a públics.

2. Indicadors de resultats (1 a 25)

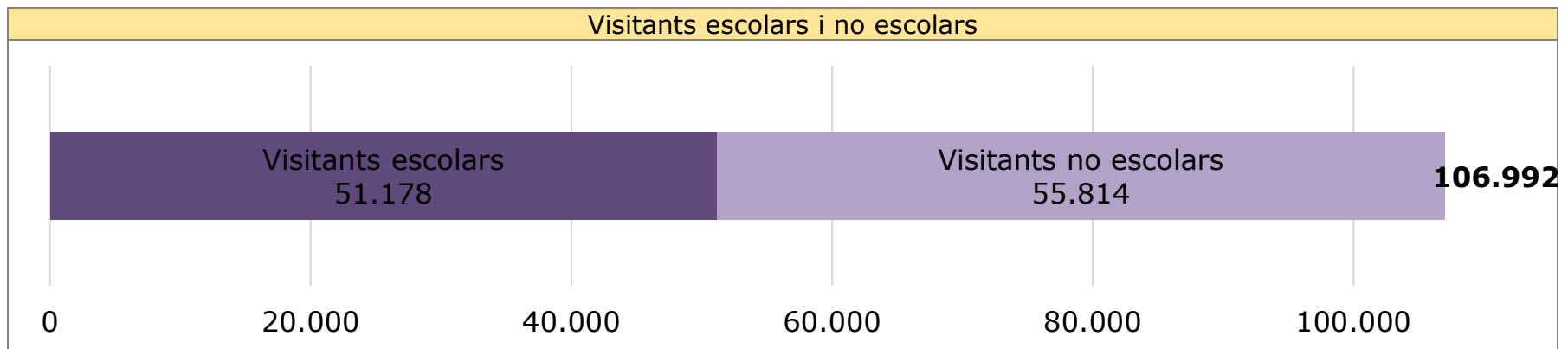
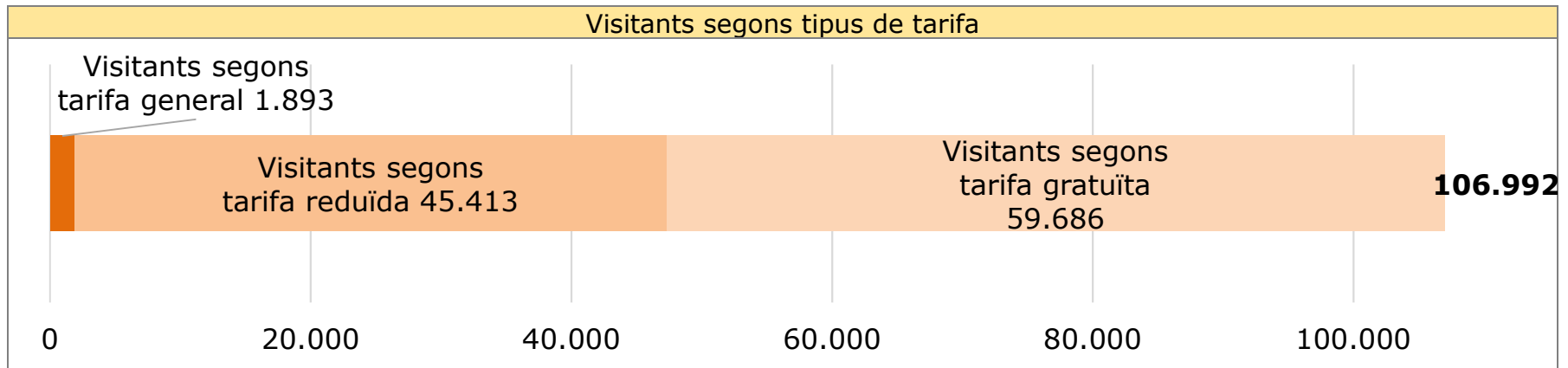
	Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya 2016	2015	2016	Variació en %
1	Visitants exposicions i/o activitats	104.403	105.602	
2	Visitants serveis museístics	1.213	1.390	
3	Visitants (exposicions i/o activitats pròpies + serveis museístics)	105.616	106.992	1,3%
4	Visitants edifici	2.909	6.062	
5	Visitants fora de l'equipament	813	695	
6	Persones al voltant del patrimoni (Visitants exposicions i/o activitats + serveis museístics + visitants edifici + visitants fora equipament)	109.338	113.749	4,0%
7	Visitants escolars	47.587	51.178	7,5%
8	Visitants amb tarifa general	1.667	1.893	
9	Visitants amb tarifa reduïda	43.299	45.413	
10	Visitants amb tarifa gratuïta (inclou els visitants per serveis museístics)	59.437	59.686	
11	Usos expositius: permanent i temporals	221.517	215.386	
12	Usos exposicions permanents	104.403	105.602	
13	Usos de les exposicions temporals	117.114	109.784	
14	Usos de les activitats pròpies	95.761	94.996	
15	Usos activitats pròpies públic escolar	55.754	61.092	
16	Usos activitats pròpies públic especialitzat	5.347	5.604	
17	Usos activitats pròpies públic familiar	1.736	2.222	
18	Usos activitats pròpies públic general	32.924	26.078	
19	Usos dels serveis museístics	1.213	1.390	
20	Usos pròpis totals: exposicions, activitats pròpies i serveis museístics	317.278	311.772	-1,7%
21	Usos activitats alienes cessió	683	828	
22	Usos activitats alienes lloguer	0	520	
23	Usos activitats alienes	683	1.348	97,4%
24	Visitants del web	114.870	174.657	52,0%
25	Seguidors a les xarxes socials	22.429	31.190	39,1%

VISITANT: persona física que accedeix al recinte de l'equipament per fer ús de la seva oferta de serveis, ja sigui de les exposicions (tant les de producció pròpia com aliena), les activitats pròpies (organitzades pel museu) o els serveis museístics (arxiu, biblioteca, magatzem, assessorament, etc.).

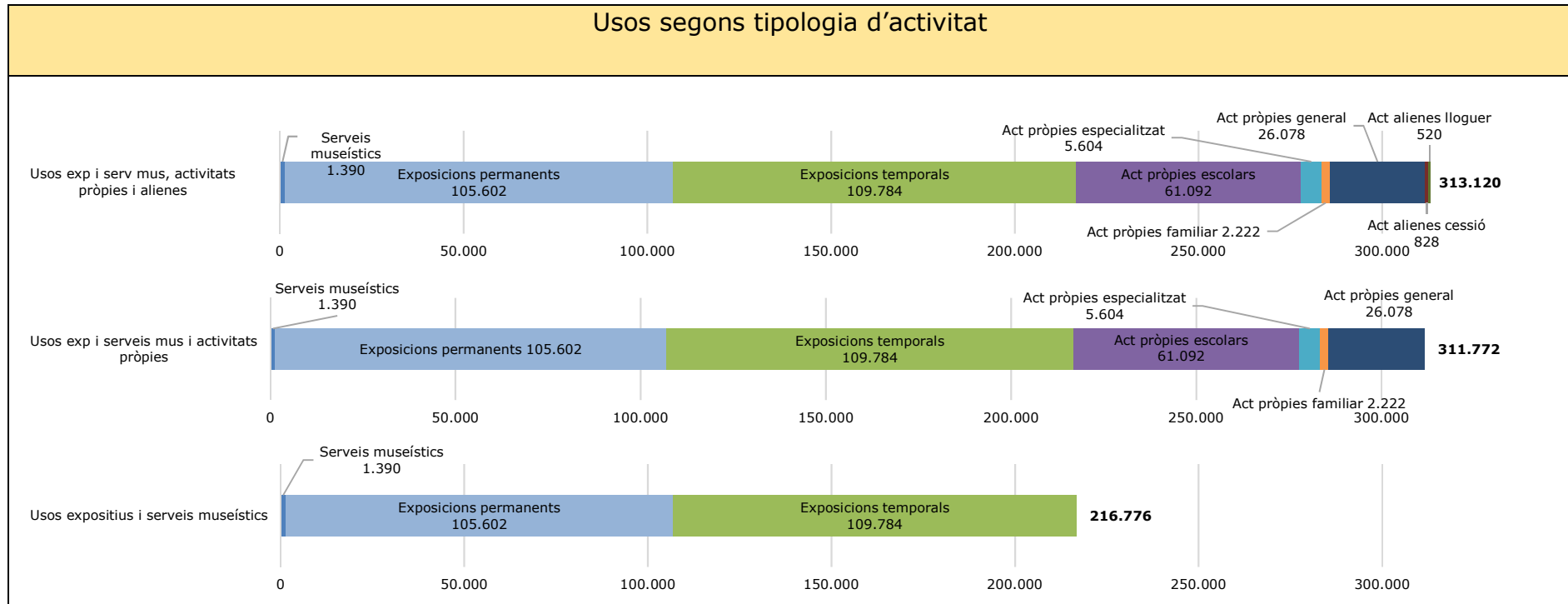
VISITANTS A L'EDIFICI: persones que acudeixen al recinte museístic i no fan ús de l'oferta cultural del museu. Inclou tant els que visiten el recinte del museu pel seu valor arquitectònic o bé per una finalitat no museística (botiga, lavabos, etc.), així com els que assisteixen a activitats alienes.

VISITANTS ACTIVITATS FORA DE L'EQUIPAMENT: persones que assisteixen a activitats puntuals organitzades per l'equipament, fora de l'equipament i no formen part de la seva activitat habitual (per exemple, fira o trobada).

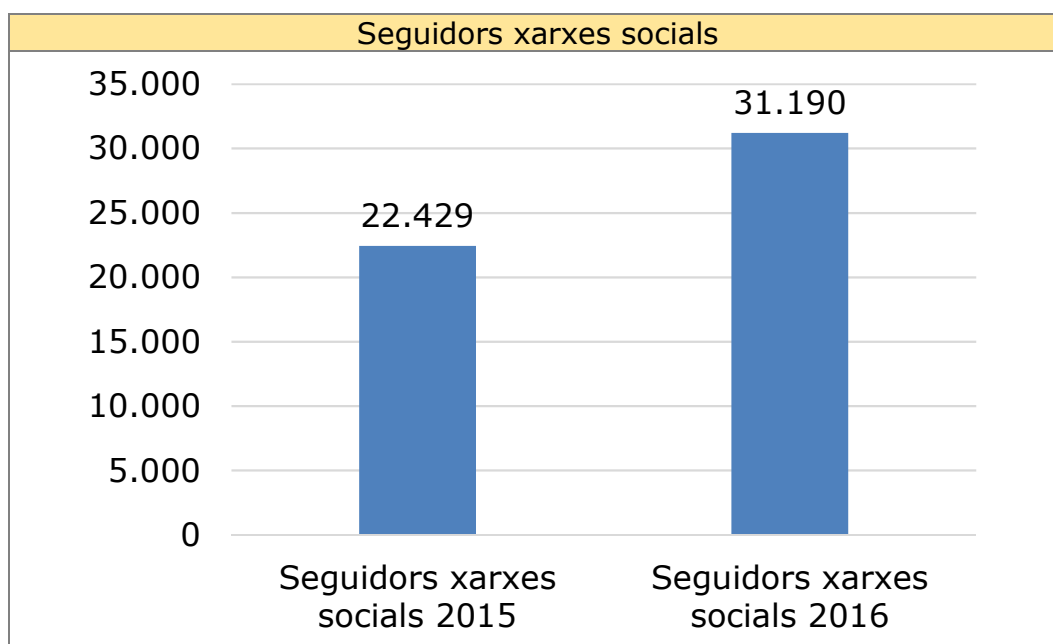
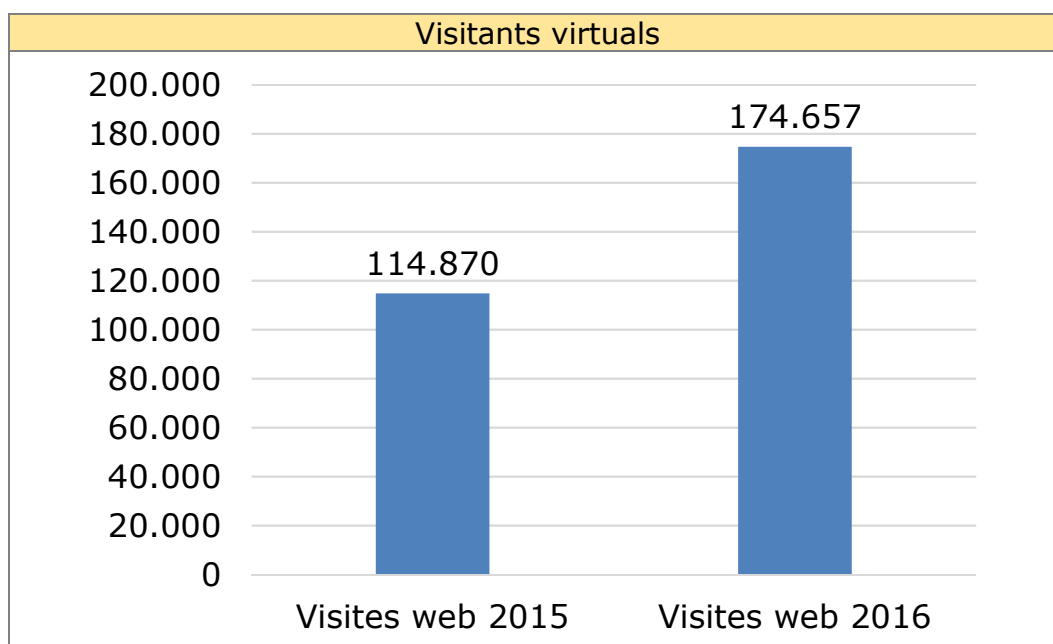

El total de visitants rebuts pel museu han generat el següent volum d'usos:

ÚS: cadascuna de les utilitzacions dutes a terme pels visitants durant la seva estada a l'equipament, ja sigui a les exposicions, les activitats culturals o als serveis museístics. Cada visitant pot fer un o més usos durant la seva estada al museu.

Visitants virtuals i seguidors xarxes socials

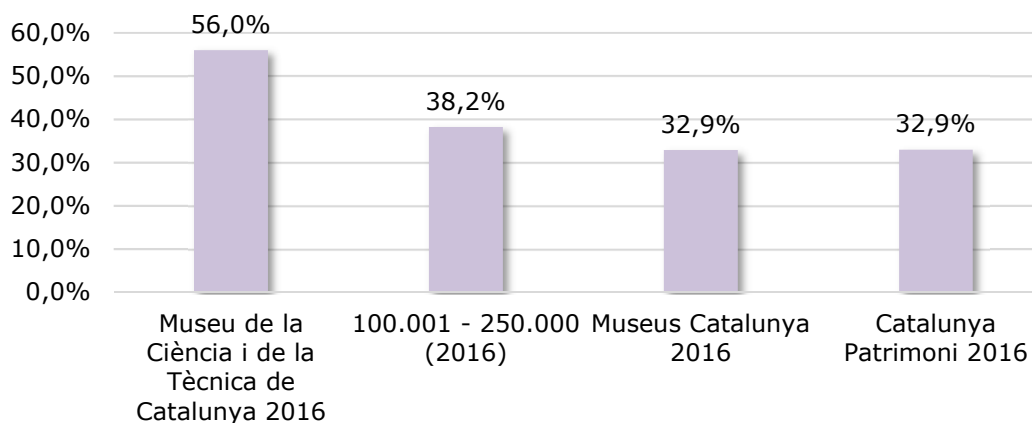
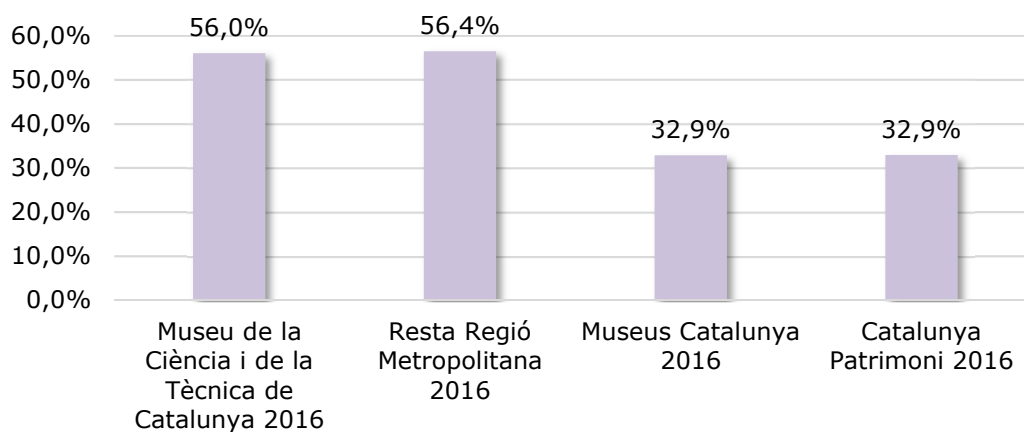

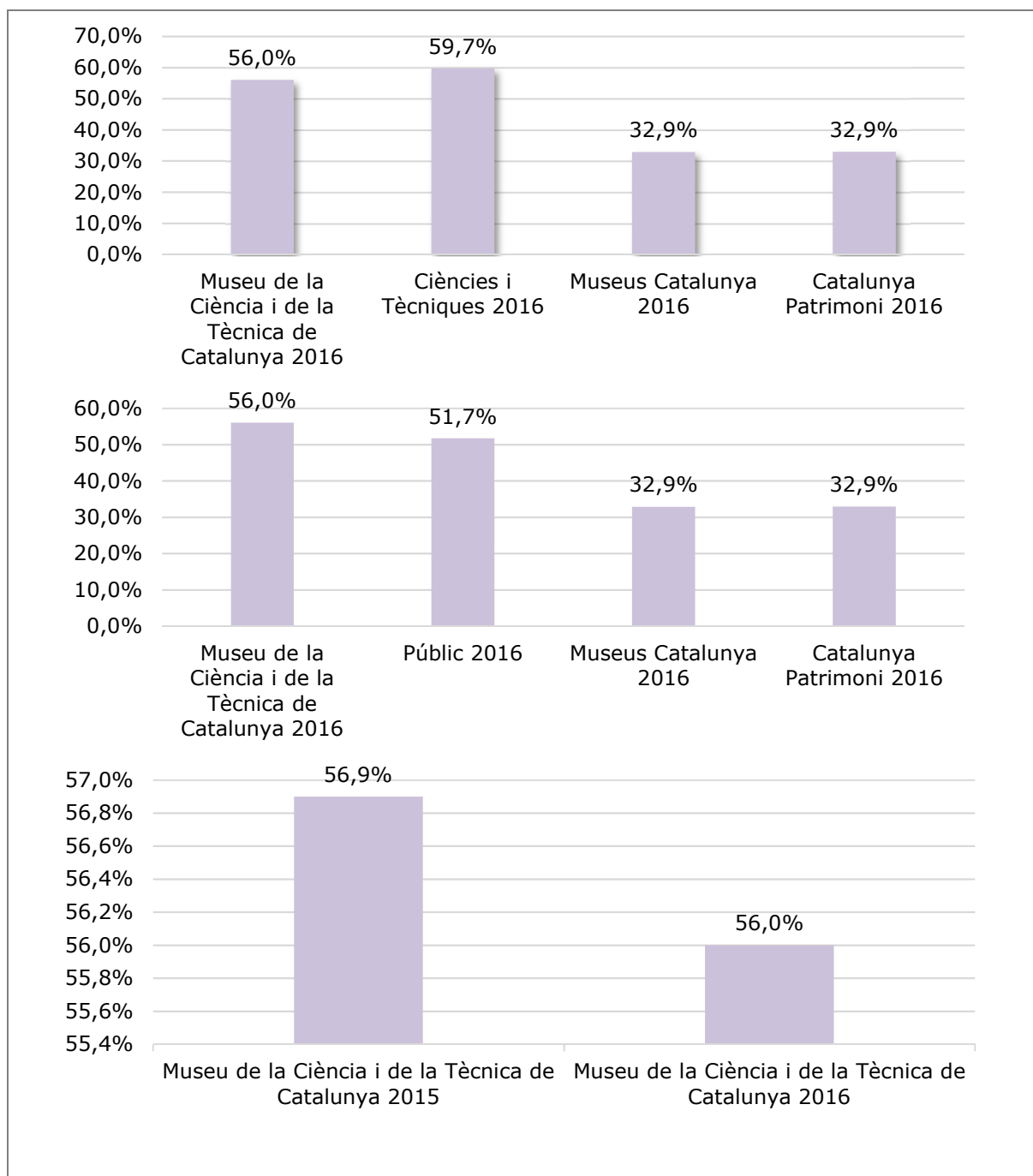
Indicador 26. Nivell de gratuïtat

Percentatge de persones que han visitat el museu amb entrada gratuïta respecte als visitants totals.

Gràfics:

1. Àmbit territorial
2. Tram de visitants
3. Temàtica
4. Titularitat
5. Comparativa històrica de l'equipament

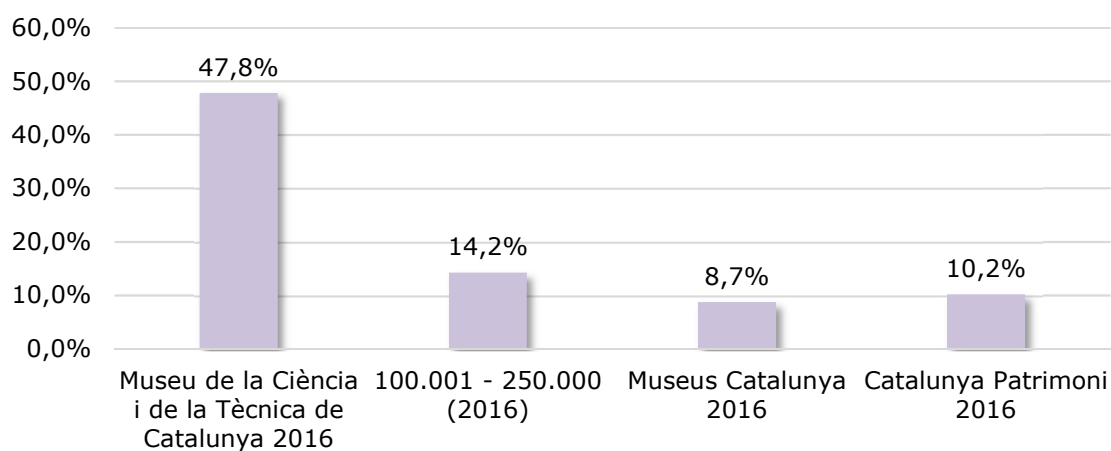
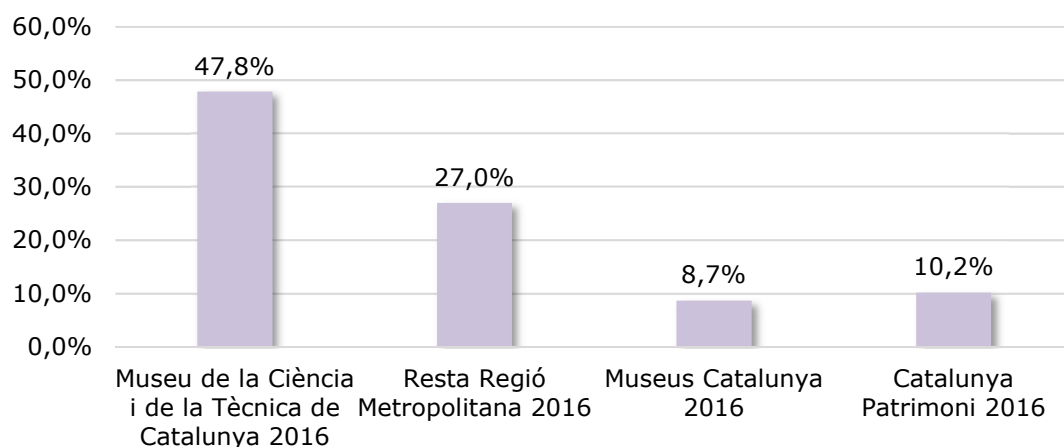

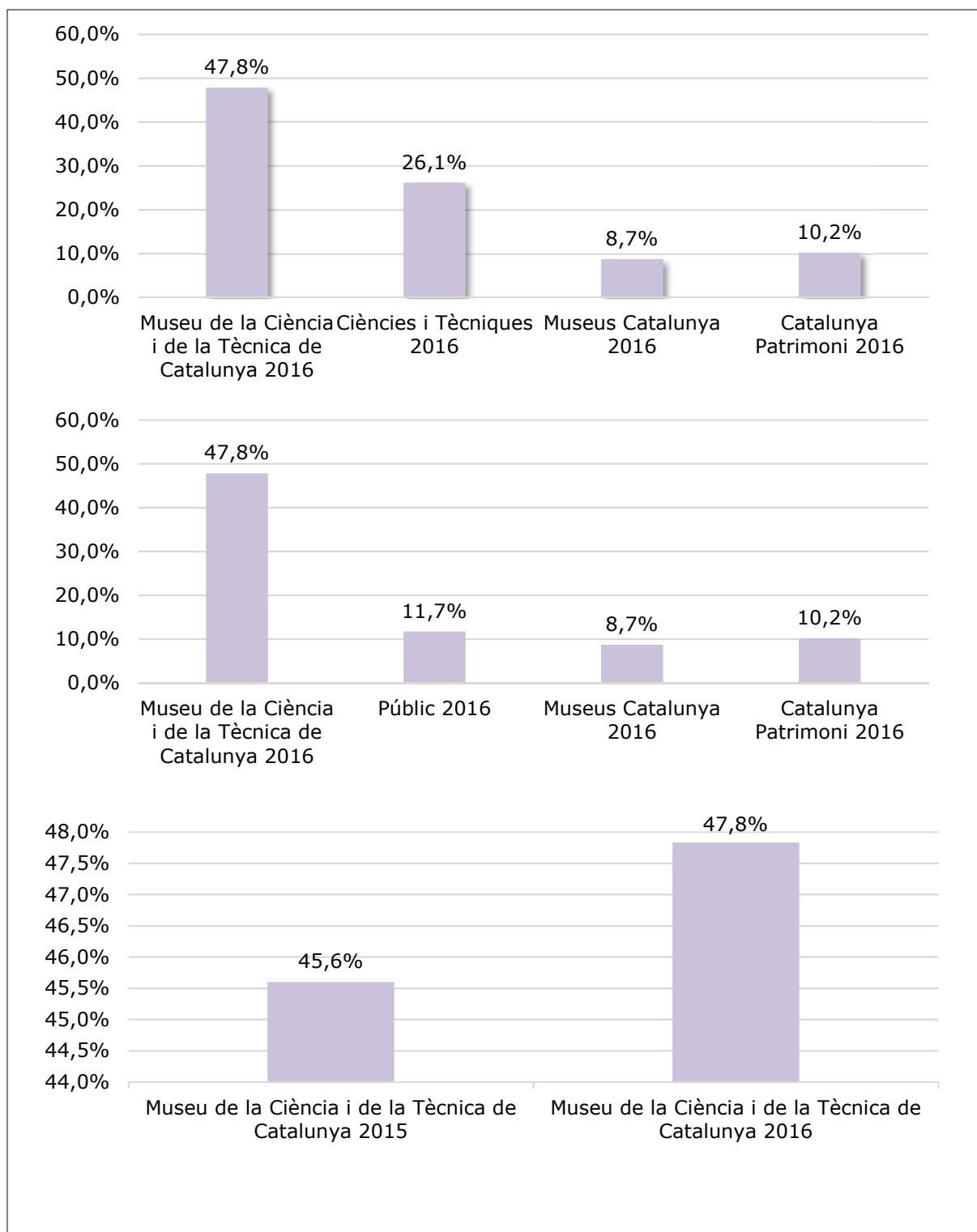
Indicador 27. Visitants escolars respecte a visitants totals

Percentatge de persones que accedeixen al centre amb tarifa per a grups escolars respecte al total de visitants.

Gràfics:

1. Àmbit territorial
2. Tram de visitants
3. Temàtica
4. Titularitat
5. Comparativa històrica de l'equipament

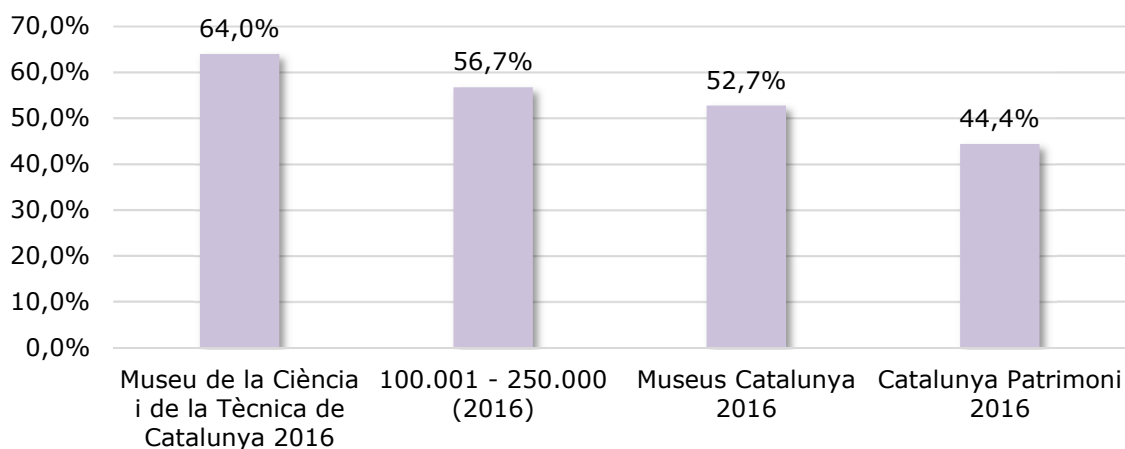
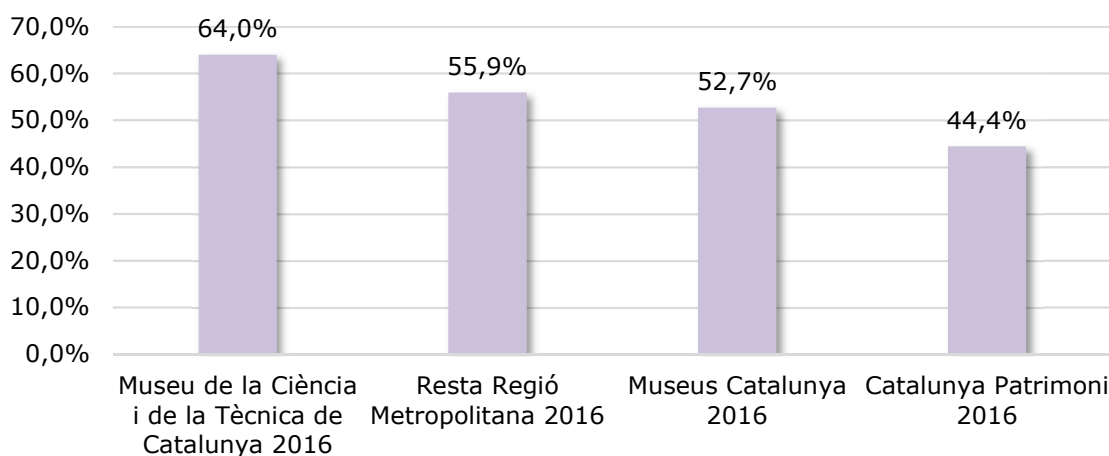

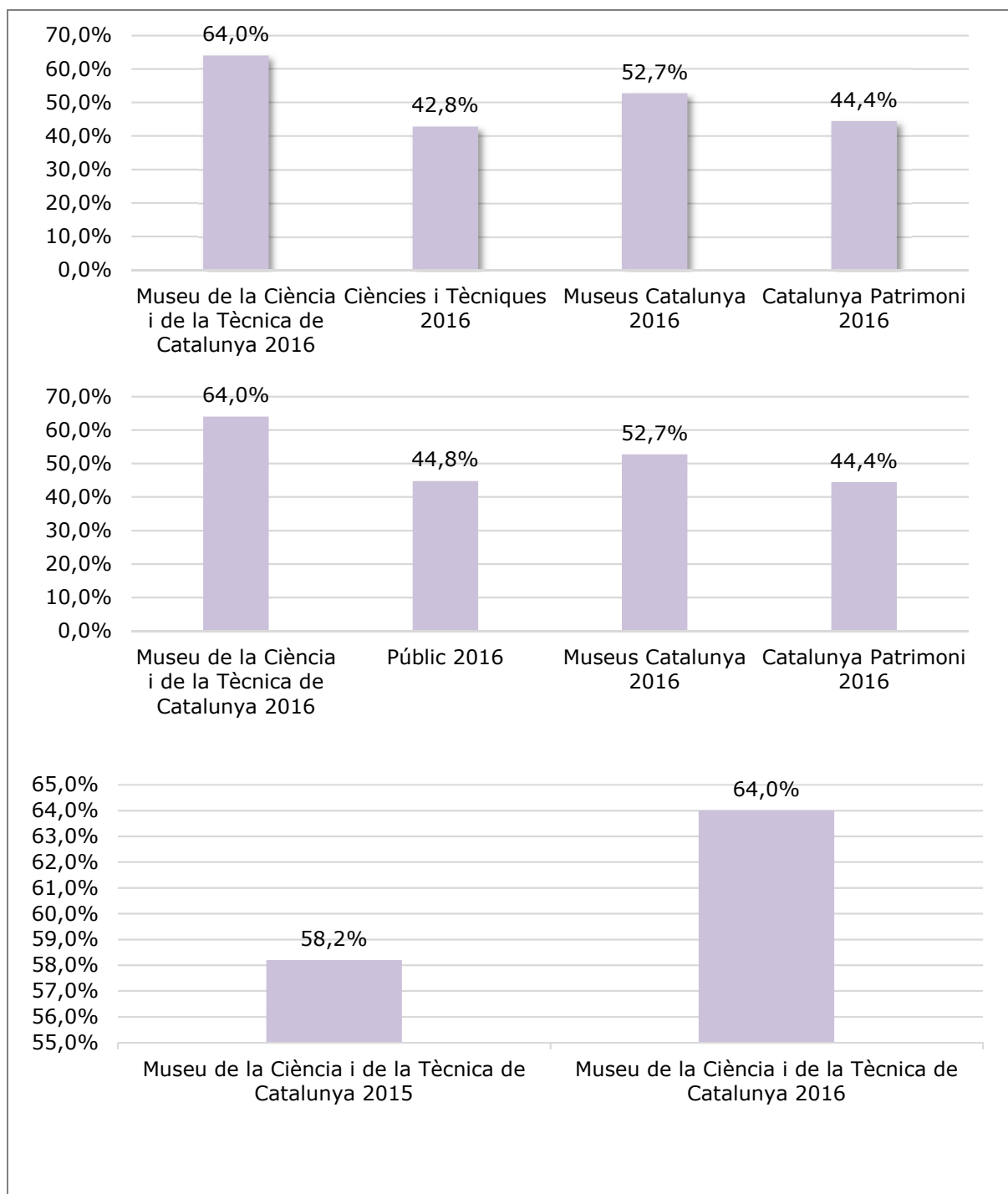
Indicador 28. Servei a les escoles

Percentatge d'usos de les activitats escolars respecte al total d'usos d'activitats pròpies.

Gràfics:

1. Àmbit territorial
2. Tram de visitants
3. Temàtica
4. Titularitat
5. Comparativa històrica de l'equipament

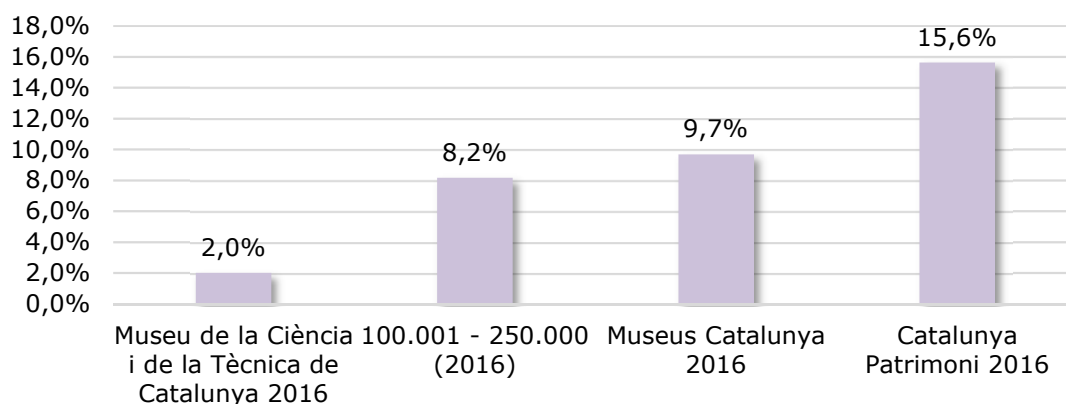
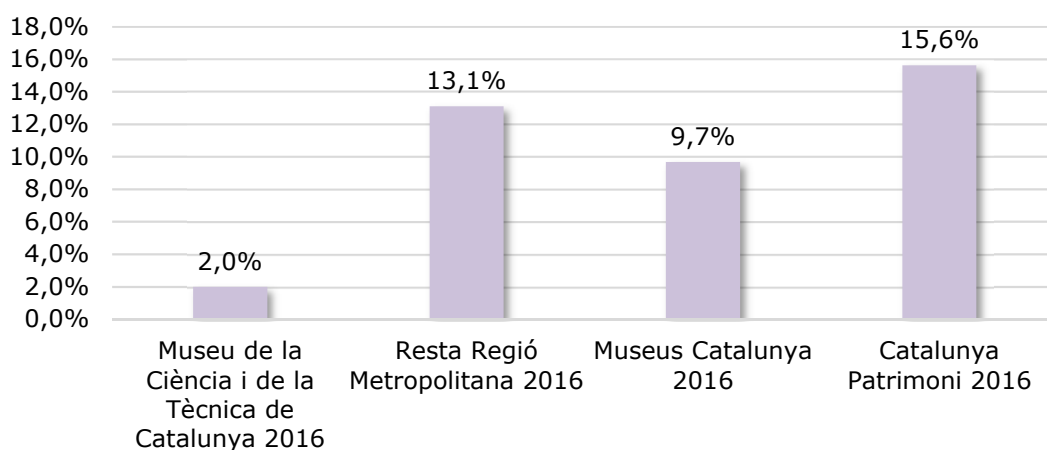

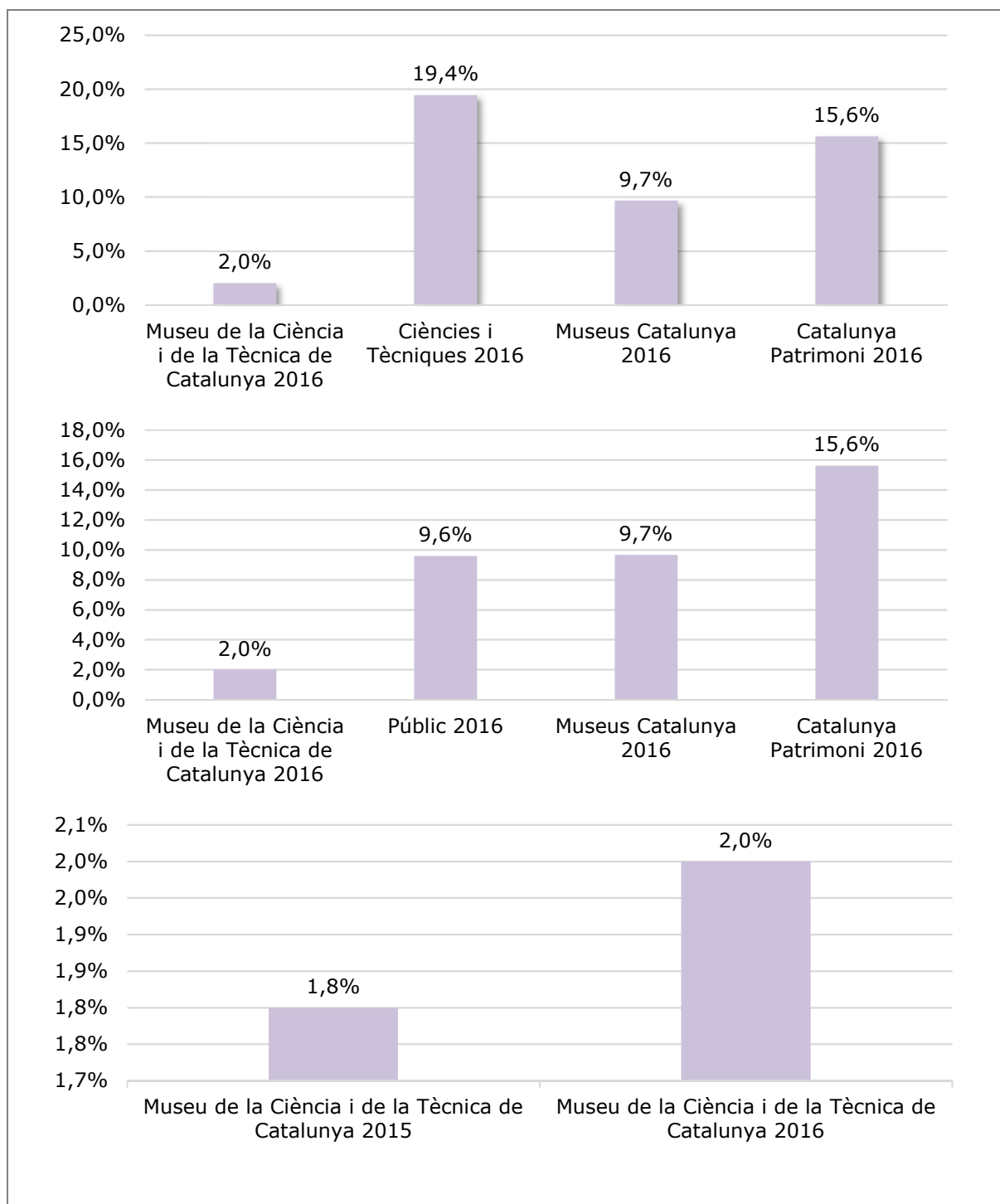
Indicador 29. Servei a les famílies

Percentatge d'usos de les activitats familiars respecte al total d'usos d'activitats pròpies.

Gràfics:

1. Àmbit territorial
2. Tram de visitants
3. Temàtica
4. Titularitat
5. Comparativa històrica de l'equipament

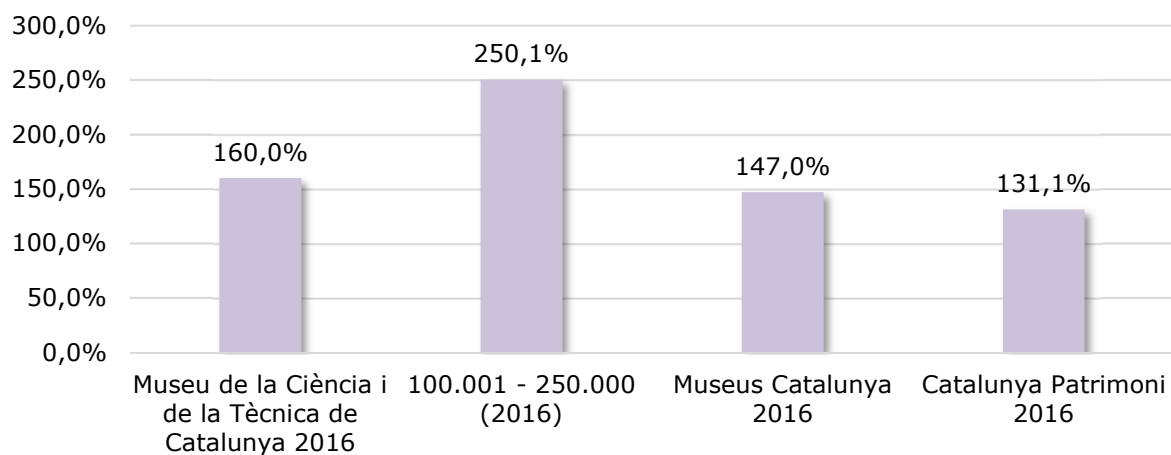
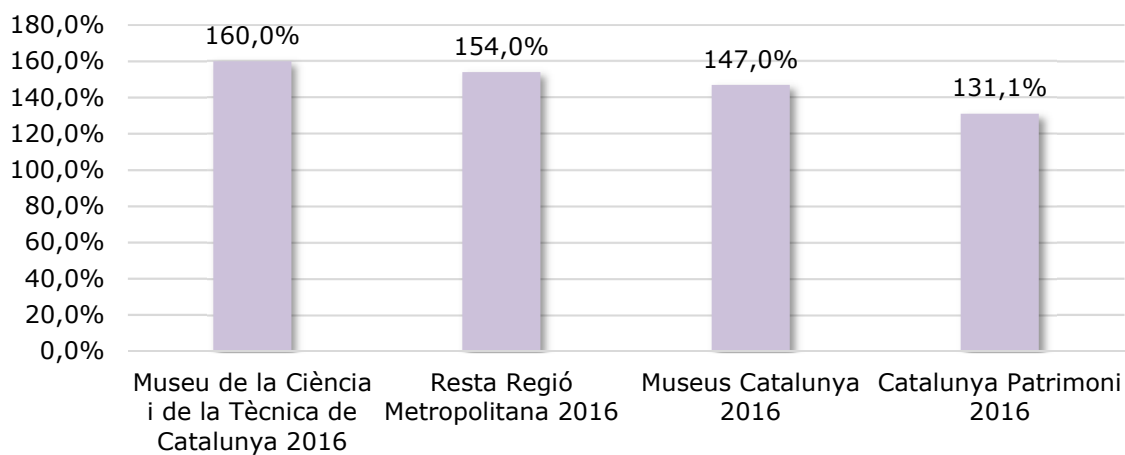

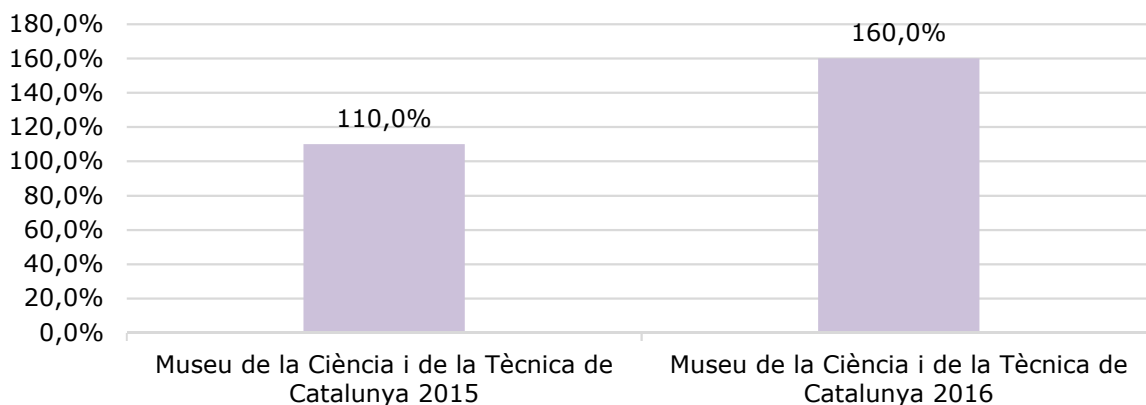
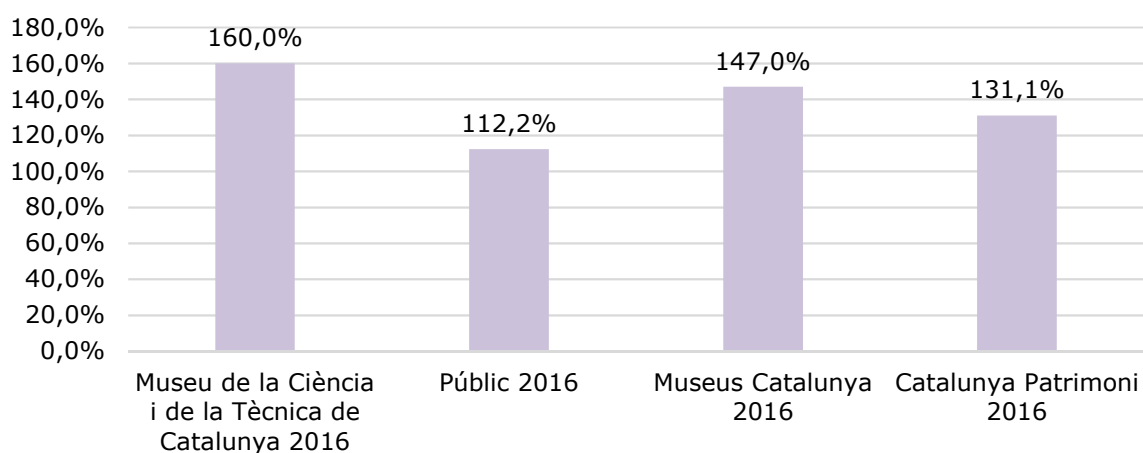
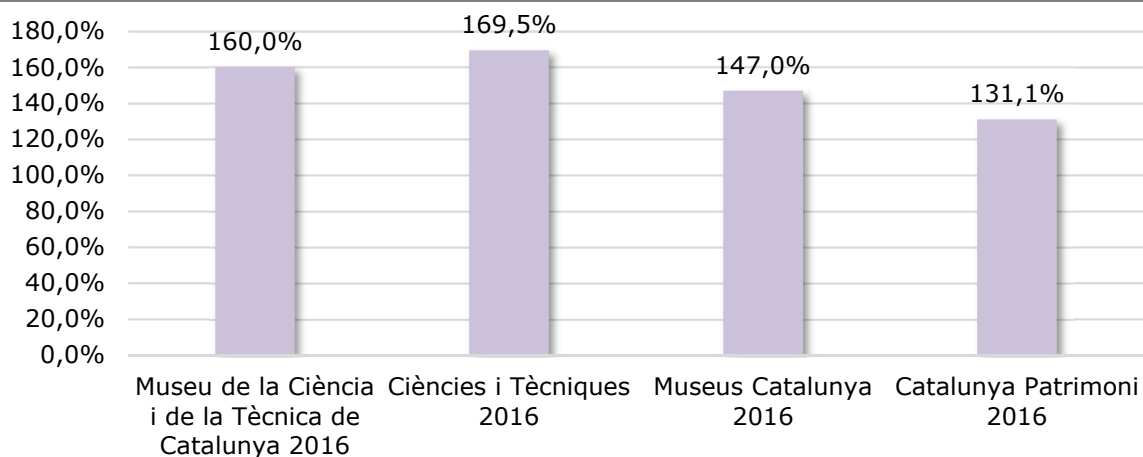
Indicador 30. Taxa de visitants virtuals

Percentatge de visites a la web respecte les visites totals.

Gràfics:

1. Àmbit territorial
2. Tram de visitants
3. Temàtica
4. Titularitat
5. Comparativa històrica de l'equipament

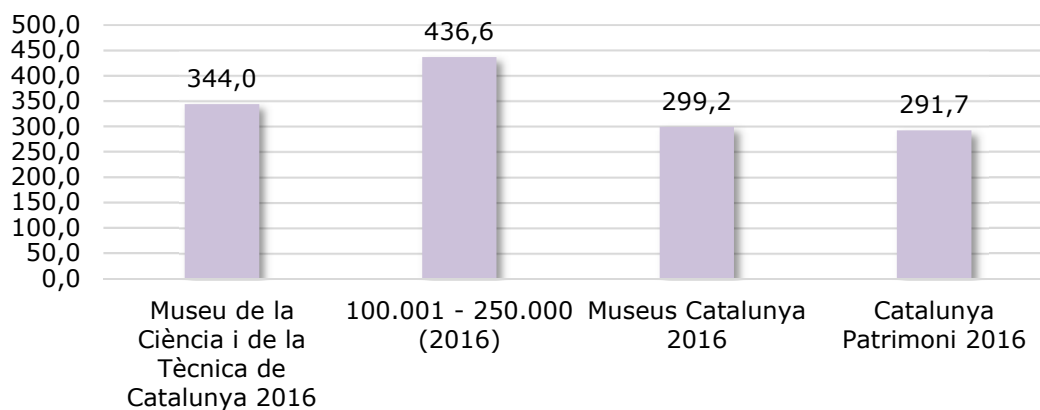
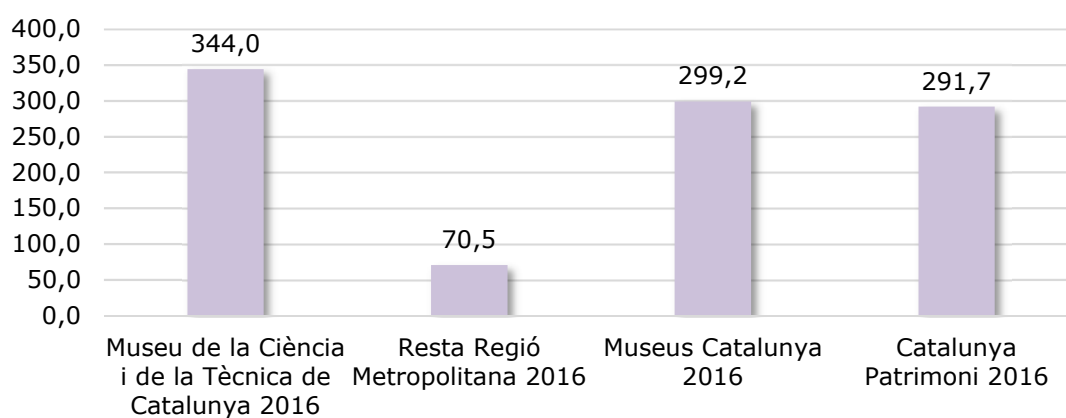
3. Indicadors de rendibilitat

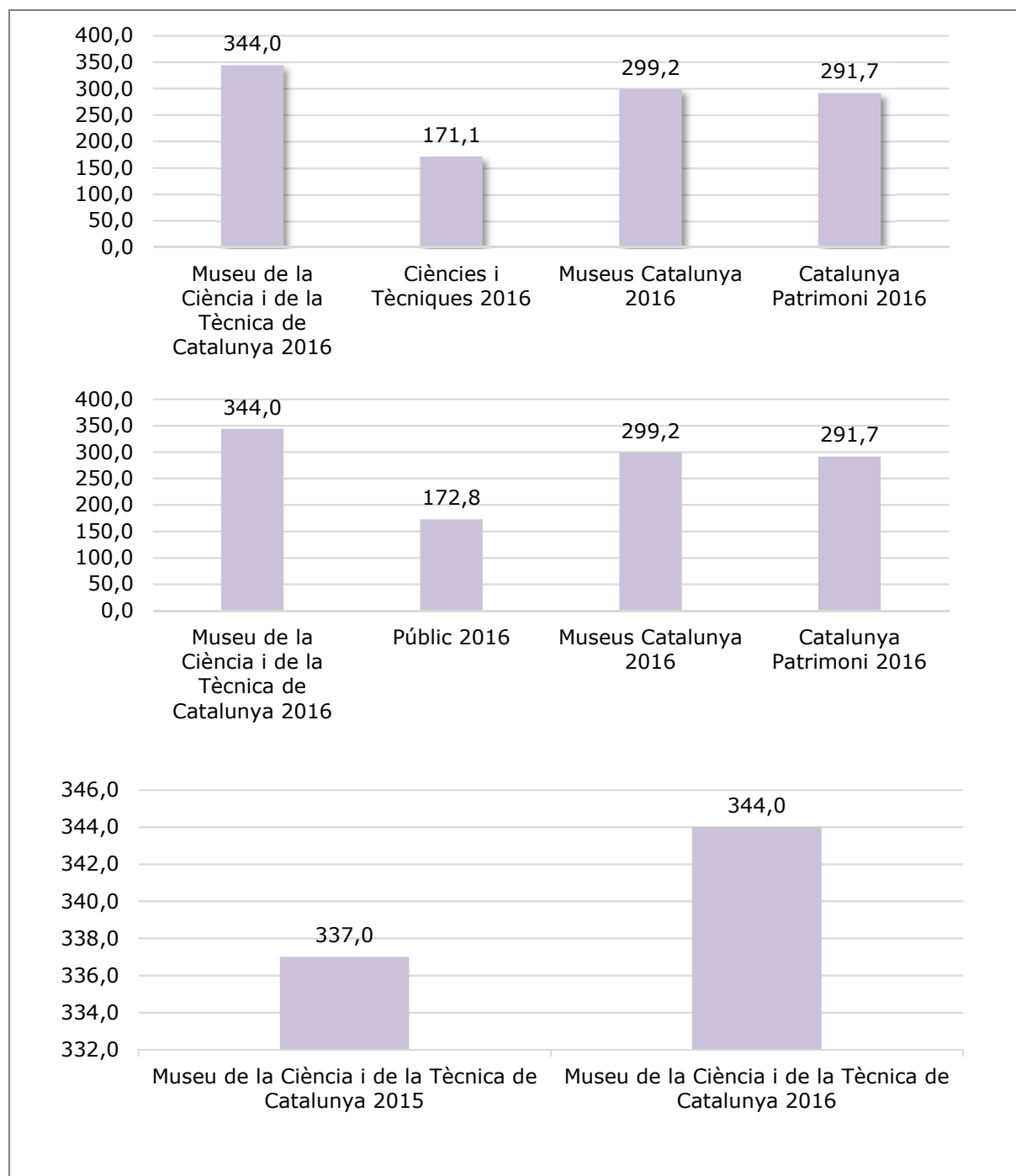
Indicador 31. Visitants diaris

Mitjana diària de persones que visiten exposicions, fan activitats i/o utilitzen els serveis museístics.

Gràfics:

1. Àmbit territorial
2. Tram de visitants
3. Temàtica
4. Titularitat
5. Comparativa històrica de l'equipament

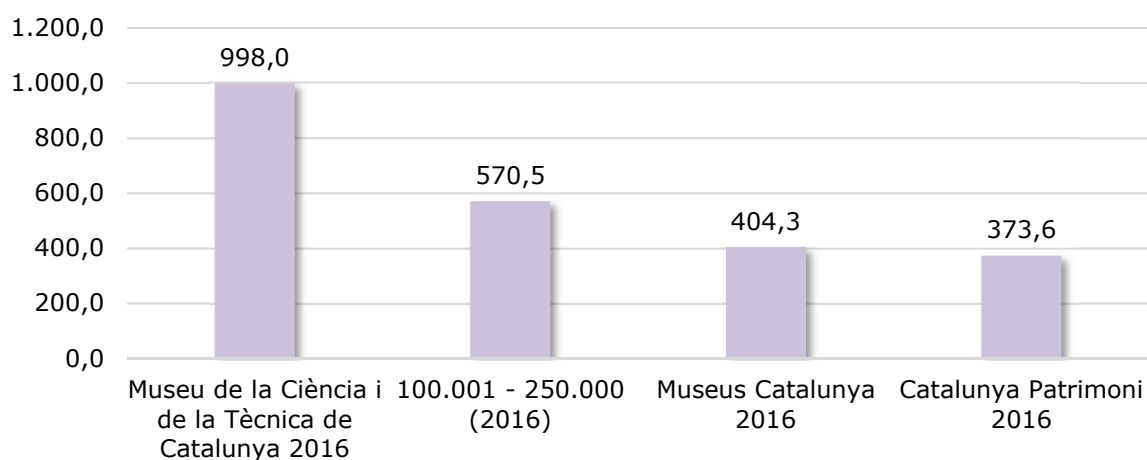
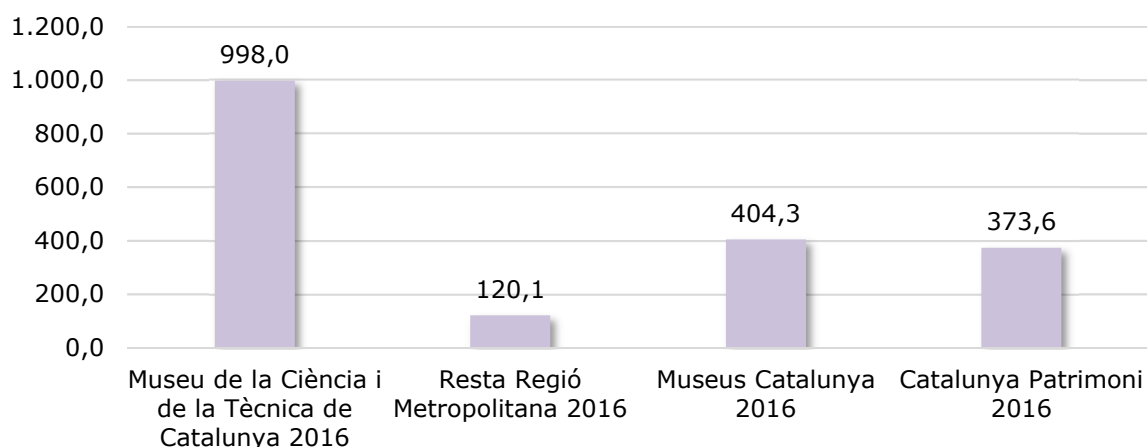

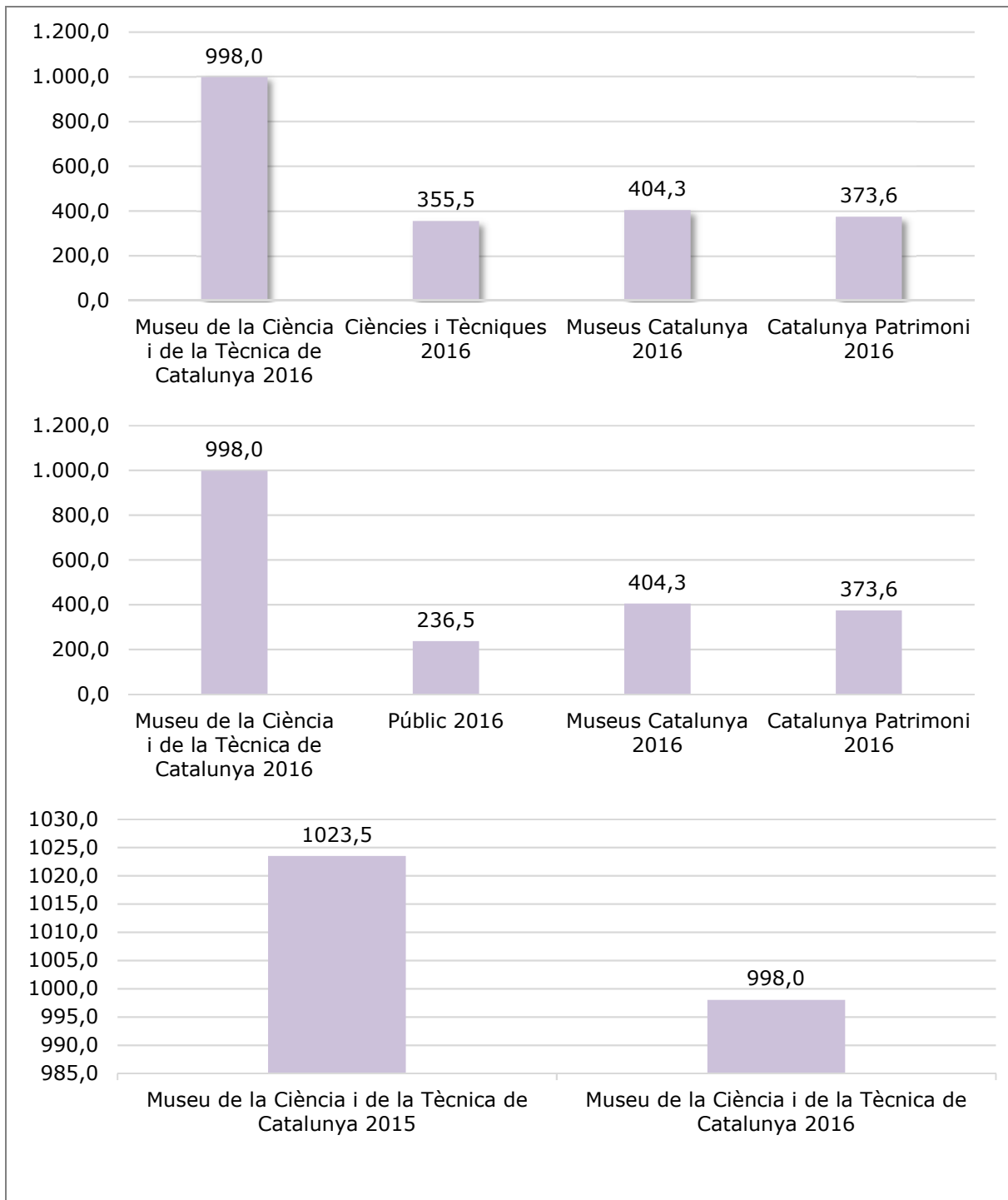
Indicador 32. Usos totals diaris

Mitjana diària de visites a exposicions (permanent i temporals) i d'usos a activitats pròpies.

Gràfics:

1. Àmbit territorial
2. Tram de visitants
3. Temàtica
4. Titularitat
5. Comparativa històrica de l'equipament

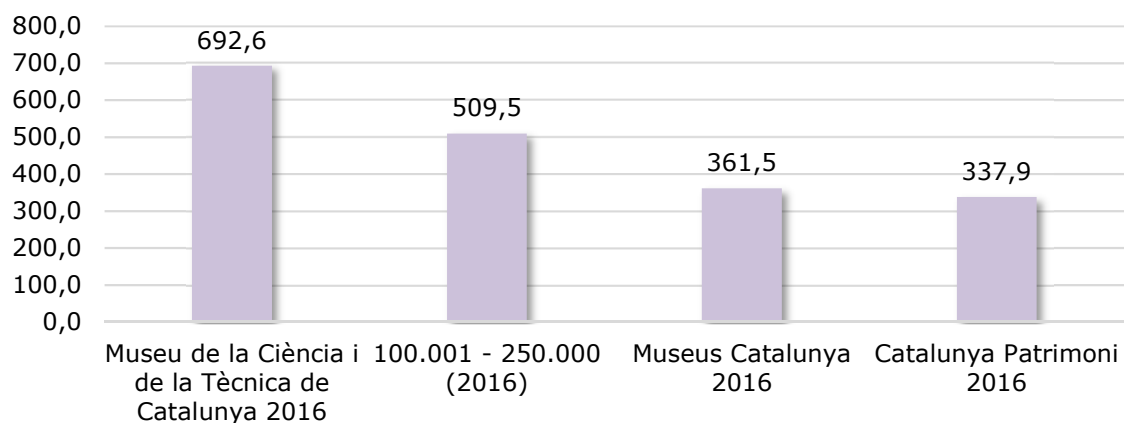
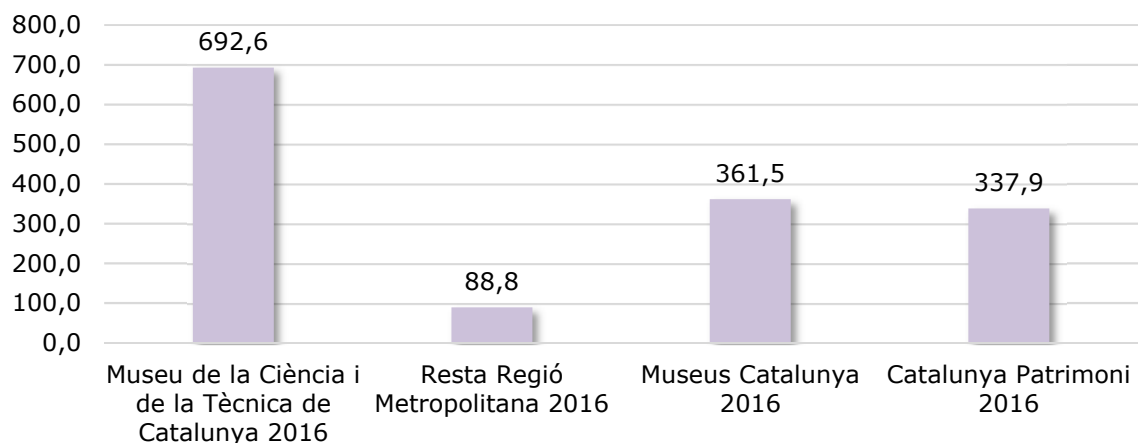

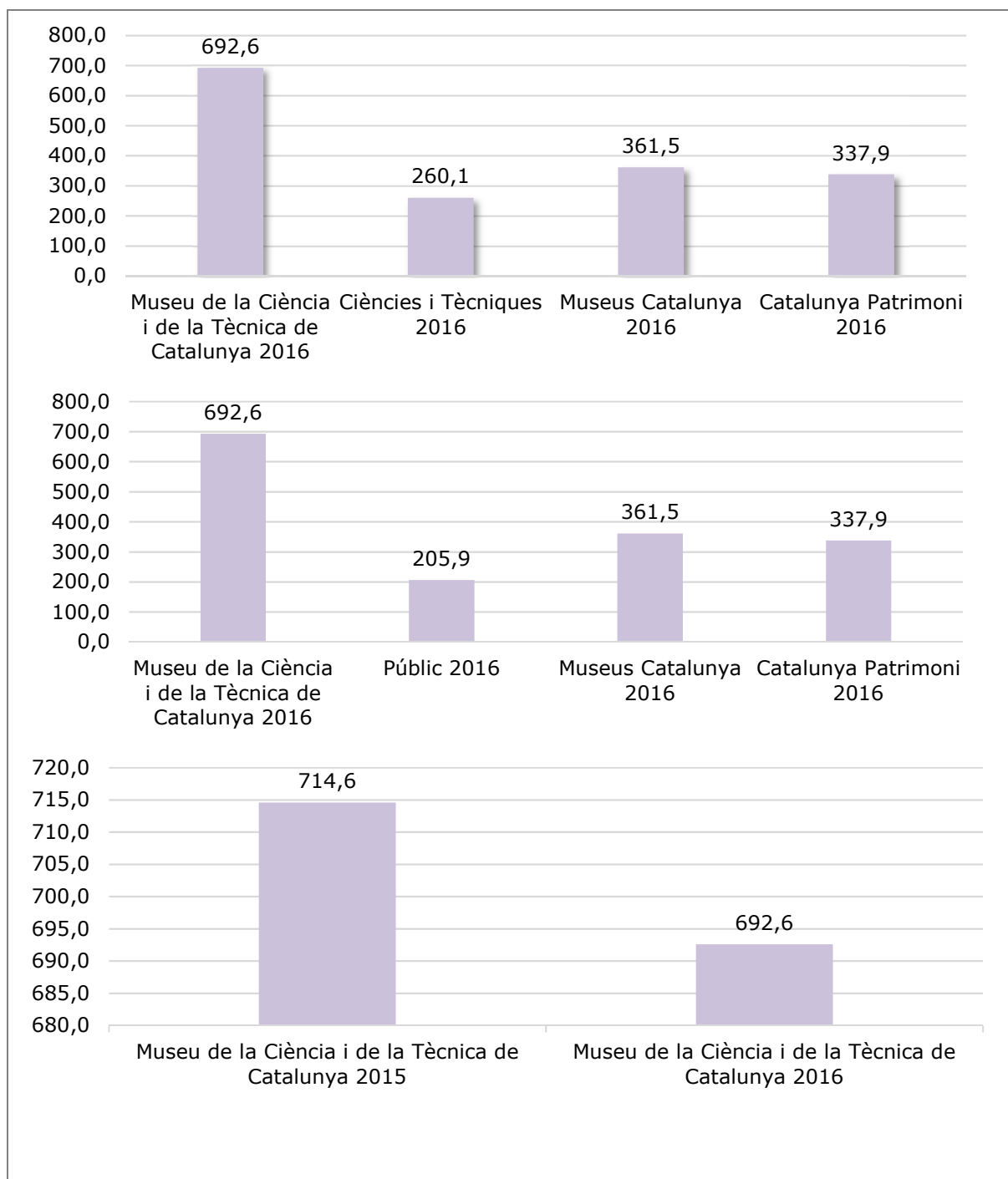
Indicador 33. Usos expositius diaris

Mitjana diària de visites a les exposicions permanent i temporals.

Gràfics:

1. Àmbit territorial
2. Tram de visitants
3. Temàtica
4. Titularitat
5. Comparativa històrica de l'equipament

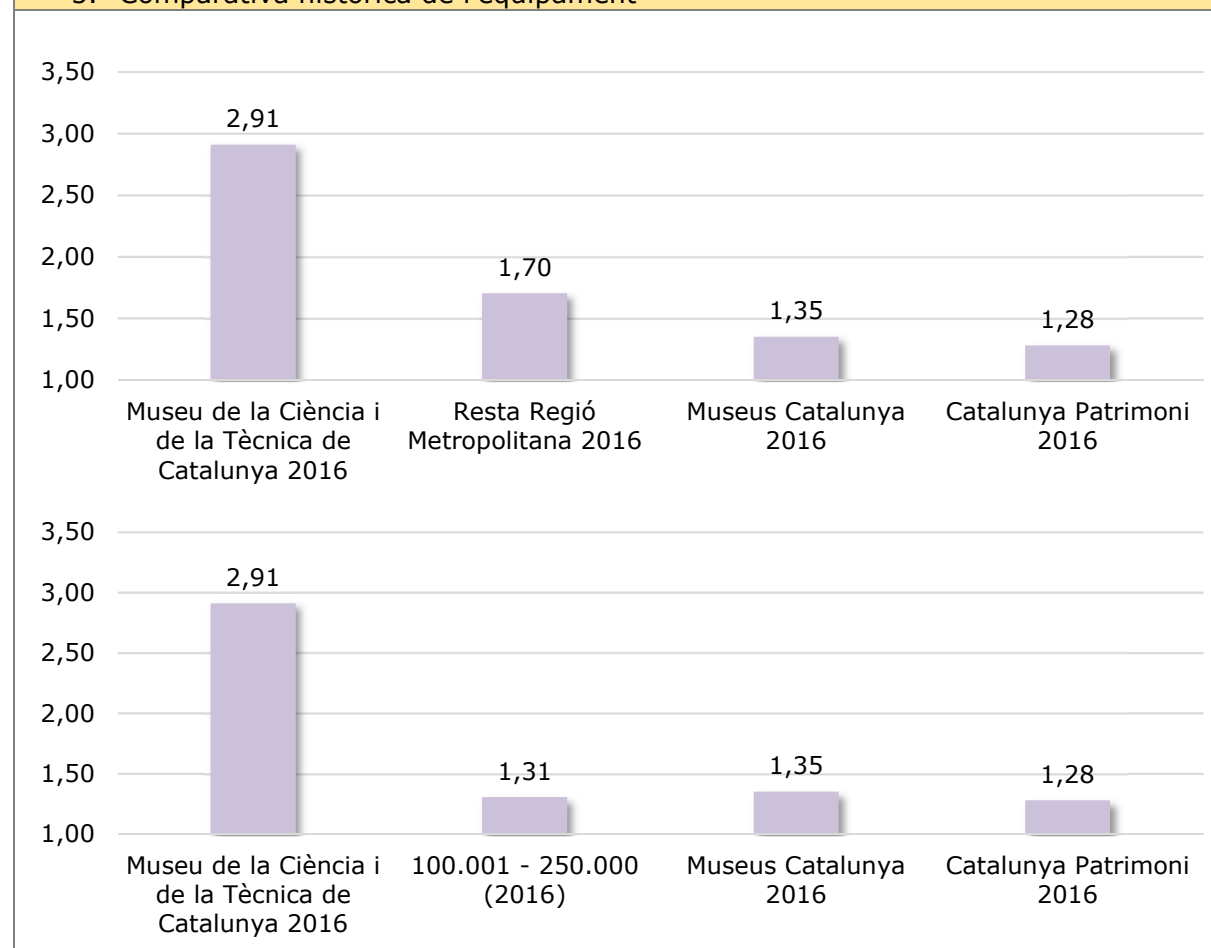

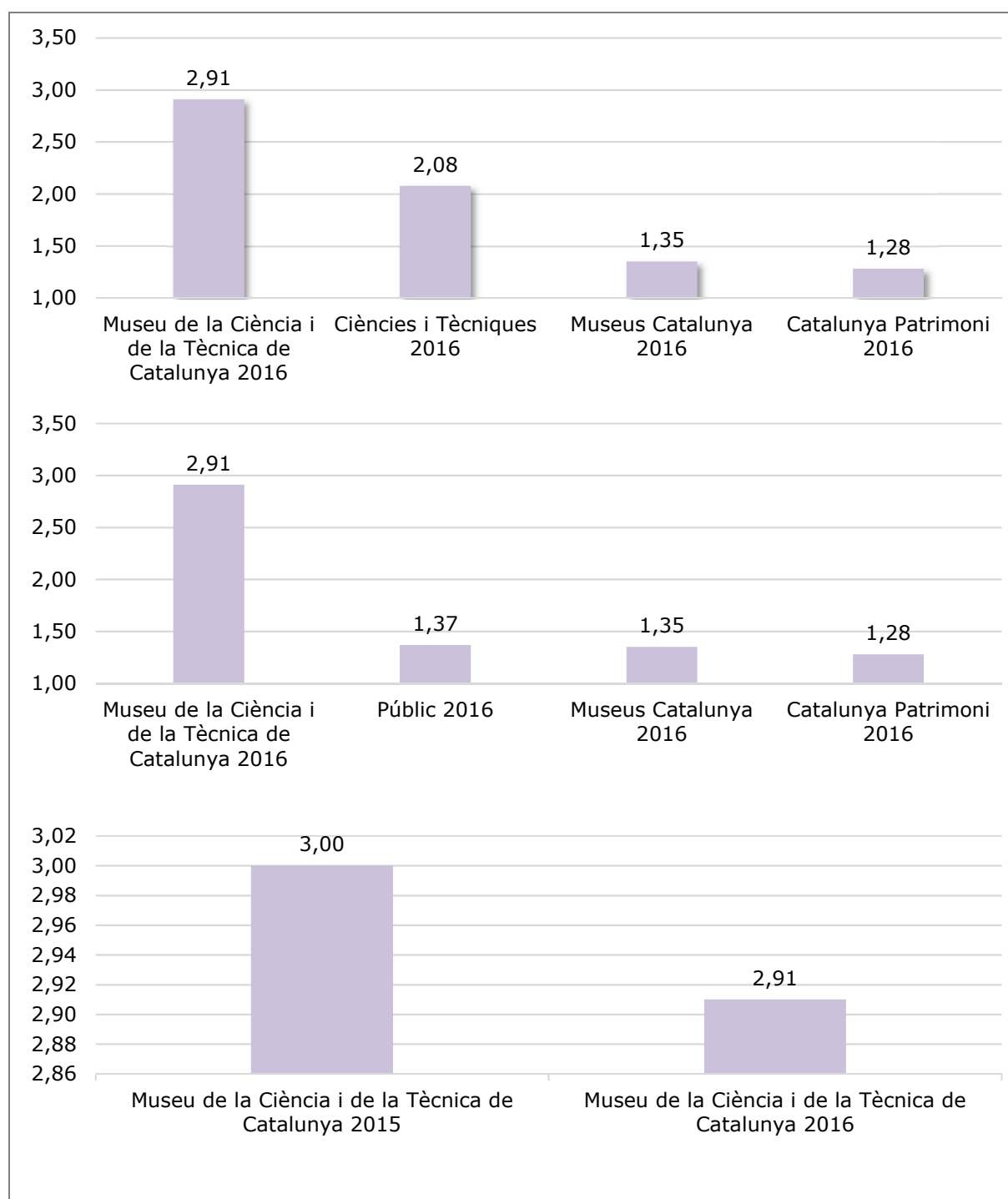
Indicador 34. Usos totals per visitant

Nombre total d'usos per cada visitant.

Gràfics:

1. Àmbit territorial
2. Tram de visitants
3. Temàtica
4. Titularitat
5. Comparativa històrica de l'equipament

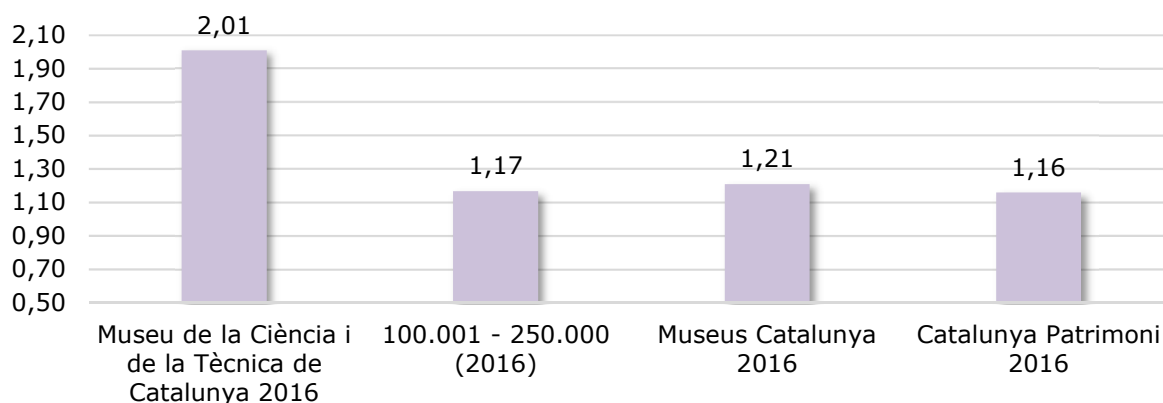
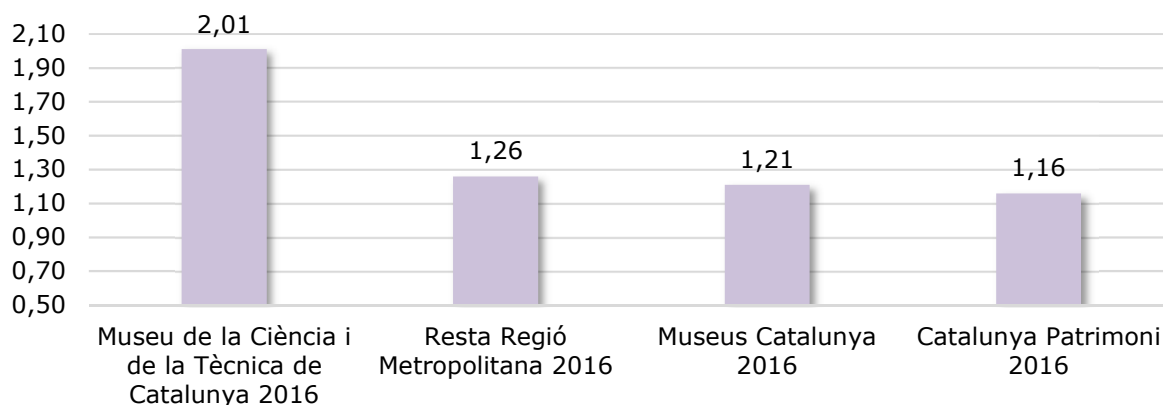

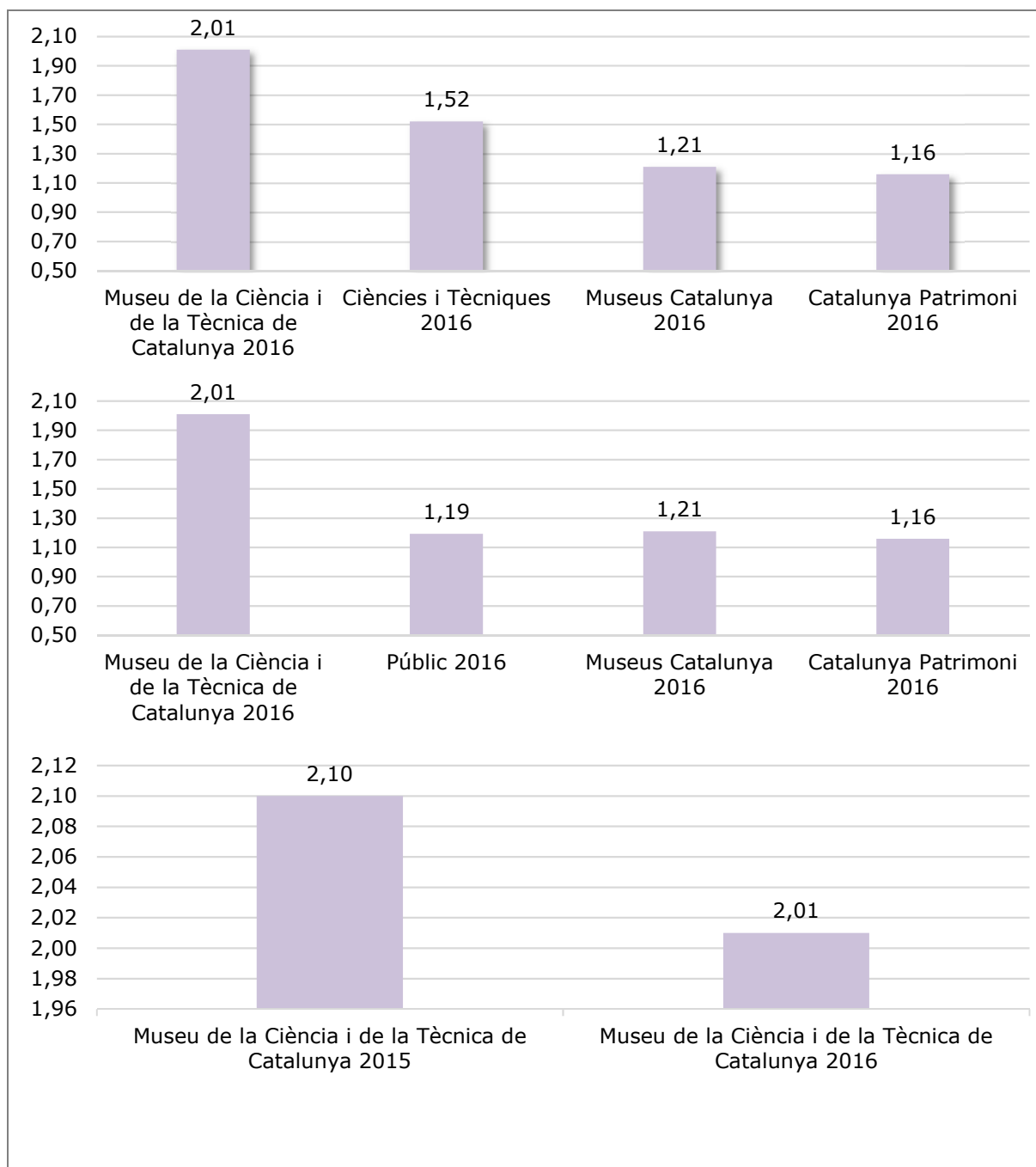
Indicador 35. Usos expositius per visitant

Nombre de visites a les exposicions (permanents i temporals) per cada visitant.

Gràfics:

1. Àmbit territorial
2. Tram de visitants
3. Temàtica
4. Titularitat
5. Comparativa històrica de l'equipament

4. Crèdits

Aquest informe ha estat elaborat per l'Observatori dels Públics del Patrimoni Cultural de Catalunya.

Autors:

Antoni Laporte Roselló
Joaquina Bobes González
Xavier Ulled Bertran

L'Observatori dels Públics del Patrimoni Cultural de Catalunya és un projecte de l'Institut Català de Recerca en Patrimoni Cultural (ICRPC)

Amb el suport de:

